

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

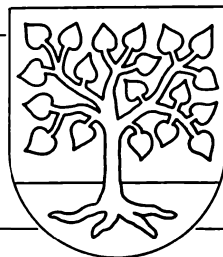
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Nr. 5, - januar 1992

Indhold:

Redak- og ekspedition, priser og aktiviteter	s. 2
Slægtshistorisk weekendkursus 1991	s. 3-4
SSF's bestyrelse, tilsluttede foreninger mv.	s. 5
Programmer	s. 5-20
1 Bølling-Nr. Horne Hrd.	s. 5-6
2 Haderslev	s. 6-7
3 Hjørring	s. 7-9
4 Holstebro	s. 9-10
5 Korsør	s. 10
6 Odense	s. 10-11
7 Sydsjælland	s. 11-12
8 Trekantområdet	s. 12-13
9 Vestsjælland	s. 13-14
10 Viborg	s. 14-16
11 Østsjælland	s. 16-17
12 Aalborgegnen	s. 17-19
13 Aarhus	s. 19-20
Øvrige progr. (Kolding, København og Randers)	s. 20-21
OBS OBS - Tur til Lund	<u>s. 14</u>
Folketællinger, - supplement	s. 21
Valdemar Sejrs efterslægt	s. 21
DHF bliver samråd, af Grethe Ilsøe	s. 22-23
Bauers Calender. - Kirkebøgers tilgængelighed	s. 23
Kopispredning, køb kirkebøger!	s. 24-25
Kopier, - køb/salg	s. 26
Personalhistorisk Tidsskrift	s. 26-27
HVEM FORSKER HVAD, - og disketteudgaven	s. 27-28
Markvandring hos tipoldefar, af J. Østergaard	s. 29-32
Vitus Berings stamfar myrdet, af A. Blaabjerg	s. 33-40
Folketællinger på EDB. - Udarvsskifter (2)	s. 40

SLÆGTEN (ISSN 0905-7064) udgives af Sammenslutningen af Slægts-historiske Foreninger (SSF), p.t. 1. januar og 1. juli.

Redaktion og ekspedition: Anton Blaabjerg og Birgit Øskov.
Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele artikler eller stør-re dele deraf dog kun efter tilladelse.

Redaktion, ekspedition og betaling

Anton Blaabjerg, ansvarshavende redaktør, Fredensgade 38, 8800 Viborg, tlf. 86 61 04 36, modtager senest henholdsvis 15. maj og 15. november foreningernes programmer og artikler (også gerne før).

Birgit Øskov, ekspedition, Vesterbrogade 6, 3.th-15, 9400 Nørresundby, tlf. 98 17 63 76, modtager senest henholdsvis 15. juni og 15. december - gerne før - foreningernes kuverter (format A5 med endelukning, selvkøbende, ufrankerede, adresserede, B-mærkede og afsenderstemplede).

Bent Askjær, SSF's kasserer, Hybenvænget 26, 6000 Kolding, tlf. 75 52 92 80, modtager - ligeledes før henholdsvis 15. juni og 15. december - de abonnerende foreningernes betaling, nemlig p.t. 7 kr. pr. forsendelse, på SSF's girokonto 1 46 39 69. - Private abonnenters betaling opkræves een gang årligt (i nummeret 1. januar).

Priser

Stykprisen for SLÆGTEN nr. 5 er stadig uændret:

- 7 kr. ved samlet abonnement for foreninger under SSF.
- 15 kr. plus forsendelse (ialt 40 kr. pr. år) i privat abonnement.
- 20 kr. plus forsendelse i løssalg.

Særtryk af SLÆGTEN nr. 1, lægdsrulle-forkortelserne tilføjet tilgangslisternes årlige bogstavkoder, 8 s., for kun 5 kr.

SLÆGTSFORSKNING - DIN DANMARKSHISTORIE, grundlæggende oplysninger om slægtsforskning, 8 s. for kun 2,50 kr.

Pjecerne (prisen er eksklusiv porto) anbefales både til undervisning og foreningsarbejde, f.eks. ved medlemstilgang.

Aktiviter

Lørdag 4. april

Slægtshist. forening f. Storkøbenhavn afholder slægtsforskertræf på Københavns Universitet (forskningsoversigt indsendes senest 10. jan.).

Lørdag 25. april

SSF's årsmøde på Hotel Landsoldaten i Fredericia. - Indkaldelse sker særskilt til foreningerne.

Fredag 1. maj

Sidste frist for indsendelse af indlæg til Hvem Forsker Hvad 1992, - til Helle Villesen, Christian Xs Vej 27, 2860 Viby J.

Onsdag 1. juli

Udsendelse af SLÆGTEN nr. 6.

Slægtshistorisk weekendkursus 1991

I weekenden 5.-9. oktober gennemførte S sammenslutningen (SSF) sit 10. weekendkursus på Båring Højskole. Der deltog denne gang ca. 85 slægtsforskere, og af dem har nu 13 deltaget i alle 10 kurser.

Kurstemaet var KVINDENS PLADS I SAMFUNDET 1660-1915, og Jytte Skaaning, der var kursustilrettelægger, havde formået at få 6 kvindelige foredragsholdere til at belyse forskellige sider af de omfattende emnemuligheder.

Nedenfor anføres foredragsholderne og deres emner med angivelse af dertil knyttede kilder eller litteratur:

1 Landsarkivar, mag. art. Grethe Ilse, Landsarkivet for Sjælland m.m.: KVINDESPOR

- Søg - og I skal finde. Veje til kvinders historie i arkiver og samlinger. Red.: Karen Hjorth, Grethe Ilse, Birgitte Possing. 1991.

2 Forskningsbibliotekar, cand. mag. Eva Lous, Statsbiblioteket, Århus: KVINDELIV I KVINDEORGANISATIONER

- Kvinder undervejs. Dansk Kvindesamfund i Århus 1886-1986. Red.: Hanne Rimmen Nielsen og Eva Lous. 1986.

3 Arkivar, cand. mag. Birte Broch, Køge Byhistoriske Arkiv: KILDER TIL BELYSNING AF KVINDEHISTORIE I LOKALARKIVER

- Køge Studier 1988, 1989 og 1990. Årsskrift for lokalarkiverne i Køge Kommune. Udg. af Køge Fonden 1989, 1990 og 1991.
- Køge Bys Historie 1288-1988. Bd. II: 1850-1988. Køge 1988.
- Vi lærte at arbejde. Arbejderklassens lokalhistorie. 23 arbejdere fortæller fra sit liv og sin by. Ved Jørgen Burchardt. 1982.
- Arbejderliv. 8 arbejdere fortæller. Ved Jørgen Burchardt. 1982.
- Arbejdererindringer, Køge, indhold og indeks. Arbejderklassens kultur og levevilkår 1900-1950. 1980.
- Kvindeligt Arbejderforbund, Køge afdeling. Udg. i anledn. af Kvindeligt Arbejderforbund, Køge Afdelings 75 års jubilæum den 3. september 1990. Red.: Marianne Vilstrup. 1990.
- Foreninger og foreningsarkiver, Roskilde Amt. Udg. af Lokalhistoriske Arkiver i Roskilde Amt. 1983.

4 Forfatteren, dr. phil. Mette Winge, København: OM AT SKRIVE HISTORISKE ROMANER

Da der i tidens løb er skrevet et kæmpe antal historiske romaner, skal her kun nævnes nogle ganske enkelte fra de seneste år skrevet af kvindelige forfattere:

- Anne Marie Ejrnæs: Som svalen. 1987.

- Anne Marie Ejrnæs: Sneglehuset. 1991.
- Maria Helleberg: Seersken. 1986.
- Samme: Så mangan sti vild. 1988.
- Samme: Som en vredens plov. 1989.
- Samme: Mathilde, magt og maske. 1991.
- Helle Stangerup: Christine. 1986.
- Samme: Spardame. 1990.
- Dorrit Willumsen: Marie. 1984.
- Samme: Klædt i purpur. 1990.
- Mette Winge: Skriverjomfruen. 1988.
- Samme: Novemberlys. 1990.

5 Professor, dr. jur. Inger Dübeck, Århus: KVINDENS RETSSTILLING 1600-1915 I FAMILIE- OG ARVERETSLIG HENSEENDE

- Inger Dübeck: Købekoner og Konkurrence. Studier over myndigheds- og erhvervsrettens udvikling med stadigt henblik på kvinders historiske retsstilling. 1978.
- Ditlev Tamm: Fra "Lovkyndighed" 1978 til "Retsvidenskab". 1976.
- Viggo Bentzon: Den danske Personret. 1900.
- J.H. Deuntzer: Den danske Familieret. 1899.
- Johannes Steenstrup: Den danske Kvindes Historie. 1917 (Repro 1982).

6 Bibliotekar, lic. phil. Anna Rasmussen, Hylke: PIGELIV OG KONE-LIV PÅ LANDET I ÆLDRE TID

- Asger Baunsbak-Jensen: Farmor. 1990.
- Karen Graves: En almuekvindes liv. 1927.
- Karoline Graves: Ved Halleby Å. 1921.
- Heks, hore, ærbar kone. Kvindeliv på landet i 1800-tallet. 1987.
- Ole Høyrup: Landbokvinden. 1974.
- Husmandskonerne fortæller. 1988.
- Landbokvinden i Danmark. 1980.
- Marie Laursen: Midtjydske erindringer. 1985.
- Drude Nielsen: Abc - hvor er Bedste. 1971.
- Anna Pedersen: Fra bondestue og stegers. 1944.
- Dagmar Rasmussen: Nu er det længe siden. 1985.
- Helga Skou: Når bægeret er fuldt! En landarbejderkvindes livshistorie fra årene 1915-60. 1989.
- Ulla Skovsbøl Knudsen: Vi der valgte landet. 1988.
- Marianne Zenius: Landbokvinden i det 20. århundrede. 1982.

SAMMENSLUTNINGEN AF
SLÆGTSHISTORISKE FORENINGER

Sammenslutningens bestyrelse:

Ingvar Musaeus, fmd., Skovstien 22, Birgittelyst, 8800 Viborg,
tlf. 86 63 83 39.

Jytte Skaaning, næstfmd., Vinkældervej 6A, 5000 Odense C,
tlf. 66 14 88 77.

Jørgen Aasberg, sekr., Mac Donald Allé 15, 2750 Ballerup,
tlf. 42 97 01 71.

Bent Askjær, kass., Hybenvænget 26, 6000 Kolding, tlf. 75 52 92 80.

Mikael Horn, Enghavevej 23, 4540 Fårevejle, tlf. 53 45 54 10.

Birgit Flemming Larsen, Klostermarken 13, 9000 Aalborg,
tlf. 98 16 11 35.

Jørgen Østergaard, Rugvænget 41, 7400 Herning, tlf. 97 12 33 28.

SSF omfatter nu 25 regionale foreninger:

Bording, Bølling-Nr. Horne Hrd. (AB), Esbjerg, Frederikshavn, Grindsted, Haderslev (A), Herning, Hjørring (A), Holstebro (A), Koldinghus (C), Korsør (AB), København (BC), Morsø, Odense (A), Randers, Roskilde (C), Sydsjælland (A), Sæby, Sønderjylland (B), Trekantområdet (A), Vestsjælland (AC), Viborg (AB), Østsjælland (AC), Aalborgegnen (AB) og Aarhus (AB).

Mærkningerne i parentes betyder: A abonnerer på SLÆGTEN, B abonnerer på HVEM FORSKER HVAD, C udgiver eget medlemsblad.

Hertil kommer Samfundet for dansk genealogi og Personahistorie, der p.t. er passivt medlem af SSF.

Programmer

- for de på SLÆGTEN abonnerende 13 foreninger. - De med (FU) mærkede foredrag afholdes i samarbejde med Folkeuniversitetet.

Slægts- og lokalhistorisk Forening for Bølling-Nr. Horne Herred

Tirsdag 21. januar (FU)

Nerthus indbyder til foredrag på den gamle Vindmølle i Skjern kl. 19.30: Kr. Fischer, museumsinspektør, Silkeborg: Vore gamle vandmøller. - Kaffe og brød medbringes.

Tirsdag 18. februar (FU)

Nerthus indbyder til foredrag på den gamle Vindmølle i Skjern kl. 19.30: Lone Hvass, museumsinspektør, Vejle: Enkeltgravskulturen i 3. årtusind f. Kr. - Kaffe og brød medbringes. - fortsættes

Torsdag 19. marts (FU)

Seniorgården i Tarm kl. 19.30: Charlotte Jensen, folkemindeforsker: Livets fester i det 19. århundrede. Fødsler, vielser og begravelser. Vi kender dem fra tørre kirkebogsindsførsler, Charlotte Jensen vil give dem liv. - Brød medbringes.

Torsdag 2. april

Besøg på Blåbjerg Lokalhist. Arkiv i Nr. Nebel; - afgang fra Bymuseet i Skjern kl. 18.30 og fra Egvad Bibliotek kl. 18.35. - Brød medbringes.

Tirsdag 5. maj

Generalforsamling kl. 19.30 på Seniorgården i Tarm.

Derefter vil lektor Boas fortælle om, hvordan han oplevede den tyske besættelse og 5. maj 1945. - Brød medbringes.

Kontingent

70 kr.

Bestyrelse

Henrik Skals, fmd., Sandgaardsvej 19, 6880 Tarm, tlf. 97 37 12 15.

Jytte Christensen, kass., Ørnevej 13, 6880 Tarm, tlf. 97 37 12 51.

Martin Mortensen, Holstebrovej 7, 6900 Skjern, tlf. 97 35 03 92.

Franklin Sørensen, Klostermarken 9, 6900 Skjern.

Per Vig, Amagervej 72, 6900 Skjern, tlf. 97 35 25 80.

Haderslev SlægtsforskningsforeningOnsdag 15. januar

Generalforsamling, dagsorden efter lovene. - Foreningen er vært ved en kop kaffe.

Onsdag 29. januar

Medlemsmøde. - Aneaften, vi hører Jacobs bånd.

Onsdag 19. februar

Lizzie fortæller om Errigstedsmeden - den sidste, der blev henrettet fra Haderslev.

Onsdag 11. marts

Aneaften.

Onsdag 1. april

Aneaften. - Problemer, forsvundne personer.

Onsdag 22. april

Aneaften. - Annette Østergaard Schultz, Århus: Arbejderklassens historie.

Onsdag 13. maj

Referat af Slægtsforskertræf i København. - Tilrettelæggelse af kørsel til udflugt.

Lørdag 23. maj

Udflugt ???

Tid og sted

Kl. 19.30 på Aktivitetshuset. - Husk kaffe/the til pauserne.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 100 kr., par 125 kr.

Formand og kasserer

Lizzie Knoop, Braineparken 31, 6100 Haderslev, tlf. 74 52 90 58.

Ella Damgaard, Vonsbækvej 68, Bæk, 6100 Haderslev, 74 57 91 64.

Slægthistorisk Forening for Hjørring og Omegn

Tirsdag 14. januar

Generalforsamling. Dagsorden vedlagt.

Gerhard Sørensen, mangeårigt medlem af foreningen og tillige i nogle år af bestyrelsen, har skrevet sine erindringer, hvoraf barndomsskildringen er med i den seneste udgave af "Barn af Vendsyssel". Efter generalforsamlingen har den fhv. "høwer" og smed ordet.

Tirsdag 28. januar

Samarbejdsaften på lokalarkivet i Hjørring.

Der bliver mulighed for at udveksle oplysninger og benytte arkivets kopimateriale. Mogens Thøgersen vil fortælle om arkivets seneste erhvervelser og forevise de nyindrettede lokaler til negativsamlingen.

Tirsdag 11. februar

Poul Verner Christiansen, rektor, Århus: Bistrupgårds historie.

Lokalhistorisk foredrag om den nu forsvundne gård øst for Hjørring, hvis navn lever videre i Bispensgade og Bistrupkirken.

- fortsættes

Tirsdag 10. marts (FU)

Erik Nørr, arkivar ved Landsarkivet for Sjælland: Kilder til præstens administrative virke.

Erik Nørr vil på baggrund af sin doktordisputats fortælle om præstens mange embedsfunktioner i forrige århundrede og det arkivalske materiale, slægts- og lokalhistorikere med fordel kan benytte.

Tirsdag 24. marts

Besøg på lokalarkivet, Nørregade 51, Brønderslev.

Arkivet har ingen kopisamling, men et betydeligt person- og billedarkiv samt næsten 100 års arkivalier fra Pedershåb Maskinfabrik. - Drej fra hovedvejen ad Markedsvej og til venstre ad Nørregade forbi sygehuset. Arkivet ligger i en gulstensbygning i krydset før Hedelund.

Tirsdag 7. april (FU)

Georg Simon, Kbh.: Skriften i arkivmaterialet, den gotiske skrift.

Foredrag for alle arkivbrugere af forfatteren til en af de mest benyttede skriftlæsningsbøger.

Lørdag 23. maj

Sommerudflugt til museumsbyen Bindslev.

Vi mødes kl. 13.30 på Smedemuseet, Sønderbro 1, ved broen over Ugerby å. Her vil essen være tændt, og værktøjet vil kunne afprøves.

Kl. 14.30 vil der være åbent i Håndværkermuseet på Mosbjergvej 5, hvor Jens Jakobsen vil fortælle om og demonstrere gamle håndværk (10 min.s gang fra Smedemuseet op ad Nørregade, til højre ad Mosbjergvej og følg skiltene).

Kl. 15.30 medbragt kaffe ved det gamle elværk (lokalarkivet på skolen i tilfælde af dårligt vejr), og kl. 16 skal vi se de stadig fungerende maskiner i vandkraftværket. - Til elværket køres ad Vesterbro (skråt over for Mosbjergvej) til omfartsvejen, mod syd til afviserskiltet mod højre. - At gå langs åen fra Sønderbro tager ca. 20 min.; på tilbagevejen vil guiden fortælle om anlæggene langs åen.

Transport til Bindslev i privatbiler. Kørelighed kan arrangeres via Asger Bruun, tlf. 98 91 19 84. - Foreningen dækker entreer.

Tid og sted

Kl. 19.30 i Rådhuskælderen, arkivbesøgene i Hjørring og Brønderlev samme tid. Kaffe og brød medbringes til møder, arkivbesøg og udflugt.

Kontingent

85 kr. årligt.

Bestyrelsen

Per Maack Andersen, fmd., Christiansgade 24A, 9800 Hjørring,
tlf. 98 92 70 75.

Asger Bruun, sekr., Pileurtvej 1, 9800 Hjørring, tlf. 98 91 19 84.

Hjørdis Kryshanoffsky, kass., Teglværksvej 60, Bjergby, 9800 Hjørring,
tlf. 98 97 11 87.

Bjarne Simonsen, Kirkensgårdsvej 1, Skallerup, 9800 Hjørring,
tlf. 98 96 81 43.

Per Gade Mortensen, Løkkensvej 347, Gjurup, 9800 Hjørring,
tlf. 98 90 13 47.

Egns- og Slægtshistorisk Forening, Holstebro**Torsdag 23. januar**

Generalforsamling, - dagsorden efter vedtægterne.

Derefter fortæller museumsleder Løvstad om Danmarks Fotomuseum i Herning.

Torsdag 20. februar på Holstebro Bibliotek (FU)

Thomas Bloch Ravn, museumsinspektør, Struer:

Gamle papirer med gode historier samt små tips om, hvad og hvordan vi finder det på Landsarkivet?

Torsdag 19. marts på Holstebro Museum, Herningvej 1, (FU)

Esen Graugaard, museumsinspektør, Holstebro:

Ud- og indvandring fra Holstebro og omegn i gamle dage.

Torsdag 23. april

Aftenudflugt til Danmarks Fotomuseum, Herning.

Afgang fra parkeringspladsen bag Holstebro Bibliotek kl. 18.30. -
Tilmelding til et af bestyrelsesmedlemmerne senest lørdag 18. april.

Tid

Møderne i Holstebro kl. 19.30; - bemærk aftenudflugten kl. 18.30.

Bestyrelsen

Harald Andersen, fmd., Ryesvej 24, 7500 Holstebro, tlf. 97 42 27 51.

Inger Lise Amby Christensen, kass., Nordkap 36, 7500 Holstebro,
tlf. 97 42 65 61.

Max Nielsen, Møborg Kirkevej 6, 7676 Bækmarksbro, tlf. 97 88 15 93.

Martha Bjerg, sekr., Rosenvænget 6, 7570 Vemb, tlf. 97 48 11 12.

Per Nørgaard Laugesen, Hovedgaden 14, Tvis, 7500 Holstebro,
tlf. 97 43 52 55.

- fortsættes

Inger Nørgaard, Skivevej 6, 7500 Holstebro, tlf. 97 42 21 26.
Anni Gullach, Parkvej 19, 7500 Holstebro, tlf. 97 42 31 07.

Slægtshistorisk Forening Korsør

Ikke noget egentligt program for 1. halvår 1992.

Formand

Vagn Winther, Grevsensgade 20, 4220 Korsør, tlf. 53 57 41 85.

Slægtshistorisk Forening Odense

Onsdag 29. januar

Generalforsamling, - dagsorden efter vedtægterne.

Mogens With, mag. art., medlem af foreningen, Odense: Bondedren-
gen, herremanden og dronningens vagtmester. - Om Odense-slægten
Ejlskov/Eilschou fra 1679 til i dag.

Onsdag 26. februar

Medlemsaften.

I aftenens løb videofilm med foredragsholderen fra novembermødet O-
luf Martensen-Larsen, manden bag bogen "Forstå dit ophav og bliv fri".

Onsdag 25. marts

Charlotte S.M. Jensen, folkemindeforsker, København: Livets fester.

Hvad foretog og hvordan opførte vore forfædre sig ved livets større
begivenheder?

Onsdag 29. april

Jørgen Larsen, cand. mag., Odense:

Den fynske komponist Carl Nielsen.

Rundvisning på Carl Nielsenmuseet, Odense Koncerthus eller foredrag
om Carl Niensens slægt. - Nærmere besked følger.

Onsdag 20. maj

Sommervandring på Assistentskirkegården kl. 18.30-ca. 21.00, ved stadsarkivar Jørgen Thomsen. - Mødested: Kirkegårdskapellet ved Heden. Busforbindelse: Linje 3 og 7.

Assistentskirkegårdens første del blev anlagt 1806-10 og taget i brug 1811. Siden er der foretaget 11 udvidelser, og kirkegården er i dag på 32 ha. - Rundturen starter med en kort orientering i kapellet om kirkegårdens historie, funktion og drift. Herefter følger selve kirkegårdsvandringen, hvor forskellige typer af gravmonumenter og gravsteder for kendte odenseanske borgere gennemgås.

Tid og sted

Alle møder (undtagen sommervandringen på Assistentskirkegården 20. maj) starter kl. 19.15 og afholdes på Fyns Kunstmuseum, Jernbanegade 13, 5000 Odense C.

Kontingent

75 kr. om året.

Bestyrelsen

Jytte Skaaning, fmd. 1992, Vinkældervej 6A, 5000 Odense C, tlf. 66 14 88 77.

Finn Grandt-Nielsen, Enghavevej 34, 5230 Odense M, tlf. 66 14 11 21 (indtil 1. febr. 1992).

Solveig Stroyer, sekr., Johannevej 21, 5000 Odense C, tlf. 66 14 95 01.

Signe Skov Christensen, kass., Klingstrupvænget 73, 5230 Odense M, tlf. 66 15 85 60.

Sonja Hjelm Pedersen, Toppen 10, 5270 Odense N, tlf. 66 18 07 04.

Slægtshistorisk forening for Sydsjælland**Tirsdag 14. januar**

Anna Louise Alstrøm, genealog: Hvem er hvem i slægten?

Forskellige "slægtstitler" i relation til efterslægt. "Slægtstitlerne" er mange, men bruger vi dem ens, eller er de egnsbestemte?

Onsdag 12. februar

Vi mødes kl. 19.00 på Næstved Tidende, hvor Mogens Baden, chefredaktør, vil vise os arkivet og avisen og fortælle os om det. - Max. 25 deltagere, tilmelding til formanden senest 5. februar: "Den, der kommer først til mølle..." - Er der flere, der gerne vil med, kan vi senere arrangere endnu en tur.

- fortsættes

Tirsdag 17. marts

Generalforsamling, - dagsorden efter vedtægterne.

Derefter vil der blive vist en film.

Onsdag 8. april

A. Strane Nielsen, fhv. stadsarkivar: Ejendoms historie for slægtsforskere.

Hvor kan vi støve noget op? - Oplysninger om ejendomme og matrikelkort.

Torsdag 28. maj (Kr. Himmelfartsdag)

Sommerudflugt. - Bestemmelsessted afgøres på generalforsamlingen.

Tilmelding til formanden senest 20. maj.

Tid og sted

Møderne i januar, marts og april kl. 19.30-22.00 på Grønnegades kaserne, lokale 217 på 1. sal bag "Gamle ridehus".

Mødet på Næstved Tidende er kl. 19.00.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 80 kr. og ægtepar 140 kr. årligt.

Bestyrelsen

Henning Ballegaard, fmd., Vagtelvej 35, 4700 Næstved,
tlf. 53 72 95 24.

Ole Pilegaard Hansen, kass., Fyrrevej 7, Fensmark, 4700 Næstved,
tlf. 53 74 64 05.

Knud Rahbæk Frederiksen, Fællesejevej 14, Næstved, tlf. 53 72 55 08.

Karin Mørck, Kildebakken 14, 4700 Næstved, tlf. 53 72 74 74.

Niels Beck, Hovedvejen 20, 4733 Tappernøje, tlf. 53 76 52 02.

Trekantområdets Slægtshistoriske Forening, Fredericia**Mandag 13. januar (FU)**

Søren Manø, museumsinspektør, Ølgod: Fattigdom og fattigforsørgelse.

Mandag 10. februar

Thora Larsen, medlem af foreningen: Livskvalitet.

Mandag 9. marts

Generalforsamling, - dagsorden efter vedtægterne.

Derefter demonstration af Dansk Anearkiv.

Mandag 13. april (FU)

Erik Kann, stud. mag., København: Kød på slægten, - udfyldning af et livsforløb i 1600-tallet.

Mandag 11. maj

Bent Askjær, medlem af foreningen: Gårdmand og sognefoged i Vorbasse, 1815-1894.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Depotgården, Lollandsgade 2-4, 7000 Fredericia.

Kontingent

Årligt pr. medlem 100 kr., par 150 kr., gæstebillet 25 kr.

Formand

Bent Askjær, Hybenvænget 26, 6000 Kolding, tlf. 75 52 92 80.

**Slægtshistorisk Forening
for Vestsjælland**

Mandag 24. februar

Generalforsamling på Bispegården i Kalundborg.

Mandag 23. marts

Lokalmøde på Bispegården i Kalundborg. - Der er hyggeligt samvær med anebytning, udveksling af erfaringer mv.

Torsdag 26. marts

Lokalmøde på biblioteket i Slagelse. - Niels Borup, formand for Slagelse Frimærkeklub, fortæller og viser sin samling på over 600 gamle Slagelse-postkort. Han har lovet at finde eksempler på interessante bagsidetekster.

Mandag 30. marts

Lokalmøde på biblioteket i Holbæk. - Der er hyggeligt samvær med anebytning, udveksling af erfaringer mv. - fortættes

Lørdag 9. maj

Vi forsøger at arrangere en tur til arkivet i Lund, rejseleder er Erik Kann. - Pris: 200-250 kr.

Foreløbig tilmelding til formanden senest 15. marts.

Tid

Alm. møder kl. 19.00.

Kontingent

Arligt pr. medlem 100 kr., pensionister 70 kr., par 150 kr. og pensionistpar 110 kr.

Bestyrelsen

Elisabeth Larsen, fmd., Byvænget 25, 4573 Højby Sj., tlf. 59 30 20 42.

Mikael Horn, kass., Enghavevej 23, 4540 Fårevejle, tlf. 53 45 54 10.

Ole Pedersen, sekr., Slotsgade 8B, 4200 Slagelse, tlf. 53 53 30 25.

Poul Carlsen, Nordvestvej 3, 4300 Holbæk, tlf. 53 43 41 86.

Oscar Udsholt, Elmkær 46, 4534 Hørve, tlf. 53 45 63 32.

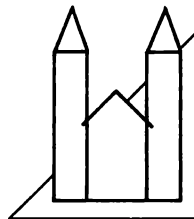
OBS OBS**Tur til Lund**

Det svenske landsarkiv i Lund dækker de gamle danske landskaber Skåne, Halland og Blekinge; hertil forsøger Slægtshistorisk Forening for Vestsjælland som nævnt i programmet at arrangere en forskertur lørdag 9. maj under kyndig ledelse af Erik Kann.

Da der gerne skulle mange deltagere med - så en bus kan blive fyldt - indbydes alle interesserede til at deltage i denne tur.

Foreløbig tilmelding senest 15. marts til Elisabeth Larsen, Byvænget 25, 4573 Højby Sj., tlf. 59 30 20 42.

**SLÆGTSHISTORISK FORENING
FOR VIBORG OG OMEGN**

Torsdag 6. februar

Generalforsamling, - dagsorden efter vedtægterne.

Derefter samarbejdsaften. - Kan vi hjælpe hinanden? Tag dine opteg-

nelser, tavler, gotiske skrifter og "problemer" med, måske kan nogen i foreningen hjælpe.

Torsdag 5. marts (FU)

Birgit Løgstrup, dr. phil., arkivar v. Landsarkivet: Herredsfogedens funktioner belyst gennem Fjends-Nørlyng herredsarkiv.

Hvad kan herredsfogedens arkiv (retsbetjentarkivet) fortælle om vore forfædre? - Spørgsmålet besvares ikke blot på det teoretiske plan, men belyses i praksis ved eksempler på selve Landsarkivet i Viborg, hvor dette arrangement afvikles.

Torsdag 19. marts

Aage Egholm, vagtmester v. Horsens Statsfængsel: Fængselsliv i ældre tid, landets sidste aktive skarpretter Seistrup og hans 3 henrettelser.

Også skyggesiderne af fortidens liv hører med til historien om vore forfædre og stammødre.

Torsdag 2. april (FU)

Magnus Vistisen, skoleleder, Mogenstrup: Jeppe Aakjærs verden.

- Slægten, barndomshjemmet og fødesognet Fly samt egnen lige vest for Karup Å, de almuetyper, der fik betydning for hans digtning, Gammelehannes (Villadsen) og Æ slemm' Dreng (Chr. Vestergaard).

Lørdag 23. maj

Udflugt til Aakjærs "Jenle" i Salling og den gamle herregård Nørgaard, hvorfra "Jenle" i sin tid blev udstykket.

Vi mødes kl. 13.30 på "Jenle", hvor kustos Jensine Hansen fortæller om digterhjemmet, hvorefter vi nyder den medbragte kaffe og brød. - Derefter fortsætter vi til Nørgaard, hvis beboer Inger Jørgensen viser rundt i gårdens stuehus fra 1815 og fortæller om sine samlinger af gamle ting og sager, bl.a. en hel del legetøj, ligesom gårdens gamle komfur med tilhørende redskaber forevises.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.30 på Viborg Centralbibliotek, studiekredslokale 4.

- Aktiviteterne øget for sammen med Historisk Samfund for Viborg Amt at dække 1. og 3. torsdag i månederne september-april (undtagen januar) med møder af historisk art, fortrinsvis på biblioteket.

Historisk Samfund

Torsdag 20. februar på Biblioteket, kl. 19.30 fortæller arkivar Harry Christensen om Landkommunallovens indførelse for 150 år siden og baggrunden herfor. - Torsdag 30. april i Sortebrødrehus ved Søndre Sogns Kirke kl. 19.30 generalforsamling og foredrag af prof. Arild Hvit-

feldt om Columbus og det Amerika, han kom til for 500 år siden.

Valdemar Sejrs efterslægt

Et hæfte, der viser, at kongen ikke "bare" er stamfar til vore dages Margrethe II, men også til tusindvis af alm. familier. - For foreningens medlemmer er hæftet gratis ved afhentning (v. arrangement eller hos formanden).

Kontingent

95 kr. dækkende foredrag, SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelsen

Anton Blaabjerg, fmd., Fredensgade 38, 8800 Viborg, tlf. 86 61 04 36.

Peter Kudsk, kass., Søvej 7B, 8800 Viborg, tlf. 86 60 08 11.

Mona Finderup, N. Bødkersvej 6, Hvornum, 9500 Hobro, 98 54 70 15.

Hans Viuf-Sørensen, Søværnet 2, 8800 Viborg, tlf. 86 61 30 94.

Lilian Kristensen, Mågevej 2, Mønsted, 8800 Viborg, tlf. 86 64 63 73.

Slægtshistorisk selskab for Østsjælland

Torsdag 16. januar

Medlemsmøde.

Torsdag 13. februar

Kirsten Henriksen, Ringsted Landbrugsmuseum:

Hverdag og fest på landet i 1800-tallet.

Torsdag 12. marts

Generalforsamling.

Torsdag 2. april

Erik Kann: Fæste og fæstebreve.

Onsdag 29. april og 6. maj

Besøg på Slægtsgårdsarkivet i Ringsted.

Tid og sted

Kl. 19.30 i Mødesalen, Køge Bibliotek. Gæstekort til foredragene 25 kr.

Bestyrelsen

Dirck Jensen, fmd., Kaprifolievej 1, 4600 Køge, tlf. 53 65 27 46.

Henning Jørgensen, kass., Ranunkelvej 8, 4600 Køge, tlf. 53 65 71 12.

Dorrit Hvenegaard, Askøvej 20, 4652 Hårlev, tlf. 53 68 73 12.

Henning Mathiesen, Ringstedvej 119, Lellinge, Køge, tlf. 53 66 00 77.
 Arne Nørregaard, sekr., Syrenvænget 5, Jersie Strand, 2680 Solrød
 Strand, tlf. 56 14 80 82.

**SLÆGTSHISTORISK FORENING
 FOR AALBORGEGNEN**

Mandag 6. januar

Medlemsmøde.

Mandag 3. februar

Medlemsmøde. - Jess Jessen fra Aalborg viser en af sine film.

Mandag 2. marts (FU)

Erik Helmer Pedersen, universitetslektor, København:
 Dansk landbrug og danmarkshistorien.

Tirsdag 17. marts

Aftentur til Landsarkivet i Viborg.

Bus afgår kl. 17.45 præcis fra Aalborghallens parkeringsplads, Vesterbro 14. Læsesalen er åben for medlemmer i tiden kl. 19.00-22.00. Pris pr. person 50 kr., betales i bussen, evt. selvkørere betaler i Viborg. Prisen dækker betaling af arkivpersonale, bussen betales af foreningen. Tilmelding og aflevering af bestillingssedler til Birgit Flemming Larsen senest 2. marts. - Tilmelding er bindende, med mindre der sendes afbud senest 13. marts.

Lørdag 28. marts

Denne lørdag laves et arrangement i samarbejde med DIS (Data i Slægtsforskning). Nærmere oplysninger hos Birgit Flemming Larsen.

Mandag 6. april (FU)

Gerda Bonderup, universitetslektor, Aarhus:
 Skilsmisse gennem 300 år.

Ud fra skilsmisedomme og -bevillinger mv. søges flg. besvaret: Lod folk sig virkelig skille i gamle dage? Levede de i fornuftsægteskaber,

indtil døden skilte dem? Hvis folk lod sig skille, hvem tog så initiativet hertil? Hvordan klarede man det økonomisk og socialt?

OBS: Foredragssalen i Vestbyens Bibliotek, Dannebrogsg. 43, Aalb.

Mandag 4. maj (FU)

Generalforsamling, - dagsorden efter vedtægterne.

Derefter arkivleder Ketty Johansson, Nørresundby: Bemærkelsesværdige skikkelser i Nørresundby-området.

OBS: Foredragssalen i Vestbyens Bibliotek, Dannebrogsgade 43.

Mandag 18. maj

Forårsudflugt til Sæby. - Se vedlagte brev.

Tid og sted

Hvor intet andet er anført kl. 19.30 i foredragssalen, Arkivbygningen ved Vor Frue Kirke, Aalborg.

Kontingent

90 kr. pr. husstand omfattende foredrag, udflugter mv., den årlige publikation HVEM FORSKER HVAD med arbejdsområder for fra mere end 300 aktive slægtsforskere samt det halvårige blad SLÆGTEN med bl.a. foreningsprogrammer fra hele landet.

Kursus

"Slægtsforskning for nybegyndere" (LOF Nørresundby): 10 aftener fra midt i januar med Birgit Øskov (tlf. 98 17 63 76), ring og hør nærmere.

Kaffekassen

Ved møderne kan der købes kaffe/the, og et evt. overskud går til indkøb af bøger og lign. til foreningen.

Bogvognen

Står på Lokalhistorisk arkivs læsesal og indeholder bøger, tidsskrifter, slægtsoversigter etc. Ved medlemsmøderne er vognen i foredragssalen.
- Vi modtager gerne forslag til indkøb af bøger.

Bestyrelsen

Birgit Flemming Larsen, fmd., Klostermarken 13, 9000 Aalborg, tlf. 98 16 11 35.

Jane Larsen, sekr., Engvej 119, Nr. Halne, 9380 Vestbjerg, tlf. 98 26 91 32.

Birgit Øskov, kass., Vesterbrogade 6, 3.th.-15, 9400 Nørresundby, tlf. 98 17 63 76.

Aage Harbo, Fuglsangsvej 15, 9400 Nørresundby, tlf. 98 19 01 63.

Hans Erik Luther, Petersborgvej 59, 9000 Aalborg, tlf. 98 16 63 34.
 Per Andersen, suppl., Harlekinvej 7, 9000 Aalborg, tlf. 98 18 79 14.
 Lindy Kær, suppl., Byrstedvej 46, Byrsted, 9240 Nibe.
 Finn Hejlesen Jakobsen, rev., Kvisten 27, 9260 Gistrup,
 tlf. 98 32 32 07.
 Hakon Wormslev, rev., P.P. Hedegaardsvej 1, 9400 Nørresundby,
 tlf. 98 17 38 86.

Slægtshistorisk Forening Aarhus

Mandag 13. januar

Generalforsamling, - dagsorden i separat program, derpå bogauktion.

Mandag 10. februar (FU)

Grethe Ilse, landsarkivar, Landsarkivet for Sjælland: Kvindespor.
 Med baggrund i udstillingen "Søg og I skal finde" fortælles om nogle
 af de muligheder, som især landsarkiverne rummer for at studere "al-
 mindelige" kvinders liv og levned i fortiden (1660-1915).

Mandag 9. marts (FU)

Inger Dübeck, professor, dr. jur.: Kvindens retsstilling 1660-1925
 - i familie- og arveretslig henseende.

Mandag 6. april kl. 19.00 (bemærk dato, tid og sted)

Statsbiblioteket - brugsinformation.

De fleste slægtsforskere bruger Statsbiblioteket for lidt. Vi lærer at
 bruge sol(=søge)systemet og får information om Statsbibliotekets ind-
 retning og indhold. - Vejledende tilmelding, se separat program.

Tid og sted

Med undtagelse af arrangementet 6. april afholdes alle foredrag kl.
 19.30 i selskabslokalerne på hotel "Ansgar", Banegårdsplads 14, 8000
 Århus C. - Alle er velkomne. - Rygning frabedes før kaffen.

- fortsættes

Kontingent

120 kr. omfattende foredragene, HVEM FORSKER HVAD, SLÆGTEN og foreningens kontaktsider.

Bestyrelsen

Tove Glud Rasmussen, fmd., Nøddevej 2, 8260 Viby J, tlf. 86 14 43 11.
 Franz Horvath, sekr., Stjerneparken 29, 8382 Hinnerup, 86 91 15 79.
 Jørn Eriksen, kass., Skovdalsvej 14, 8260 Viby J, tlf. 86 14 43 15.
 Jette Carlsen, Hedevangenget 81, 8800 Viborg, tlf. 86 67 25 60.
 Helle Villesen, Chr. Xs Vej 27, 8260 Viby J, tlf. 86 14 64 96.

Øvrige programmer

- indsendt af de på SLÆGTEN ikke abonnerende 12 foreninger:

Koldinghus Forening af Slægtsforskere

7. januar Irene Lindbæk: Sådan forsker jeg.
 4. februar Erik Helmer Pedersen, universitetslektor, København: Amerikaudvandringen i det 19. århundrede.
 4. marts Generalforsamling.
 7. april Anette Tonn-Petersen, museumsinspektør, Grindsted: "Den salige Mands og Kones Gangklæder".
 Møder: Kl. 19.30 i Kirkesalen i Sct. Jørgens Gaard. Formand: Irene Lindbæk, Chr. Winthersvej 17, 6000 Kolding, tlf. 75 52 52 10.

Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn

13. januar Johan Steffensen, direktør, civilingeniør: Et fiskerhus i Taarbæk gennem 7 generationer.
 10. februar Henning Henningsen, dr. phil., fhv. museumsdirektør, Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg: "Sømandens tørre grav" i Helsingør.
 9. marts Generalforsamling.
 Jens Riis, premierløjtnant: Sirius-patroljen.
 4. april Træf-92 på Kbh.s Universitet, Frue Plads, kl. 9-17.
 6. april Hans G. Petersen, o.lærer: Kirkebogens kulturhistorie.
 23. maj Forårsudflugt, formentlig "I Svend Gønges fodspor".
 Møder: Kl. 19.30 (gen.fors. kl. 19.00) i "Mormon-kirken, Priorvej 12, Frederiksberg. Formand: Jørgen Aasberg, Mac Donald Allé 15, 2750 Ballerup, tlf. 42 97 01 71. Kontingent: 100/150 kr. for enkelte/par.

Slægts- og egnhistorisk forening, Randers

14. januar Generalforsamling.
 28. januar Samarbejdsaften.
 11. februar Rikke Agnete Olsen, cand. mag., Kbh.: Bondens gård og

- landbrug i middelalderen. - (FU)
10. marts Svend Balslev, landinspektør, Kbh.: Matriklen 1844.
- 24 marts Samarbejdsaften.
14. april Ole Degn, arkivar, Viborg: Det kgl. danske Landhus-
holdningsselskab. - (FU)
- Møder: Kl. 19.30 på Kulturhuset (lok. 3). Formand: Laust Chr. Larsen,
Himmelbovej 67, 8900 Randers, tlf. 86 43 09 51. Kontingent: 90 kr.
-

Folketællinger, - supplement

SLÆGTEN nr. 3 bragte Birgit Øskovs store artikel om folketællinger, hvortil forfatteren nu kan tilføje følgende:

Ejnar C. Larsen, V. Hornum, har gjort opmærksom på, at der i guiden til Landsarkivet for Fyn oplyses, at de respektive fynske præstearkiver indeholder folketællinger for følgende sogne:

Dreslette 1810, Fangel 1822, Hellerup 1814, Ringe 1827-32, Søllinge 1814, Turup 1814, V. Aaby 1814, Ø. Hæsinge 1822 og Aastrup 1814.

Tællingen fra Søllinge er særlig værdifuld og er omtalt i S. Nygaards Danmarks Kirkebøger således: Præstegården brændte 22. marts 1813 og med den de ældre kirkebøger, men der haves en af sognepresten i januar 1814 optaget fortegnelse over sogneboerne med angivelse af alder, fødested, forældre, vaccination, konfirmations- og vielsessogn, børneantal mv. samt tilføjet dødsdatum til 1851.

Poul R. Porse, Århus, har oplyst:

I Århus har kommunale folketællinger fundet sted hvert år 1892-1943 (i 1900 endda både først og sidst på året). - Folketællingerne er tilgængelige til og med 1911 på Erhvervsarkivet, hvor også en tælling for året 1885 findes. - Som guide til disse tællinger bruges trykte vejvisere.

Viden specielle tællinger efterlyses stadig!

Valdemar Sejrs efterslægt

I anledning af 750året for vor store middelalderkonges død og vedtagelsen af Jydske Lov 1241 udgiver Slægtshistorisk Forening for Viborg og Omegn et hæfte (i udstyr som dette nr. af SLÆGTEN); hæftet er - med forsinkelse - færdigtrykt i første uge af januar 1992.

Ved hjælp af et udvalg af slægtslinjer bevises, at den gamle Valdemar ikke "bare" er stamfar til vore dages Margrethe II, men også til tusindvis jævne danske nutidsfamilier. - Hæftet bestilles hos foreningen i Viborg og koster incl. porto kun 25 kr.

DHF bliver samråd

- Af Grethe Ilsøe, landsarkivar v. Landsarkivet f. Sjælland mm.

Som det væsentligste resultat af det kommissoriarbejde, styrelsen for DHF (Dansk Historisk Fællesforening, nu Fællesråd) fik pålagt på årsmødet 1990, fremstår de nye vedtægter, der blev endeligt vedtaget 29. september 1991. - Med dem ændres DHF fra paraplyforening til samråd. Og hvad betyder så det?

Det betyder først og fremmest en sikring af medlemmernes ligeværdighed i styrelse og samarbejde, hvor det "gamle" DHF mere fremstod som en slags formynder for medlemmerne. Det overordnede formål med samrådet er at koordinere samarbejdet imellem de tilknyttede landssammenslutninger, specialforeninger og institutioner og at løse opgaver, der med fordel kan udføres i fællesskab, det være sig på det administrative, økonomiske eller publiceringsmæssige område, eller overfor myndigheder og andre organisationer i ind- og udland. Samtidig tilsikres de enkelte medlemmer, landssammenslutninger såvel som specialforeninger mulighed for at profilere egne synspunkter over for offentligheden. Det er styrelsens opfattelse, at samrådsmodellen vil stimulere medlemmerne, ikke mindst landssammenslutningerne, til "at bruge" DHF.

Populært sagt bliver der tale om et medlemsdemokrati, hvor styrelsen skal administrere medlemmernes beslutninger, og hvor kommunikationen imellem styrelse og medlemmer intensiveres i en frugtbar dialog.

Som en logisk konsekvens af ændringen til samråd er et navneskift til DANSK HISTORISK FÆLLESRÅD indeholdt i de nye vedtægter. - D.v.s. at forkortelsen DHF opretholdes.

DHF's styrelse består af 1 medlem fra hver af de tilknyttede landssammenslutninger samt 4 medlemmer, valgt på det årlige repræsentantskabsmøde af DHF's direkte medlemmer. Ved alle afstemninger på repræsentantskabsmødet (bortset fra valget af de direkte medlemmer) har landssammenslutningerne hver 5 stemmer og de direkte medlemmers delegerede hver 1 stemme. Alle valg og beslutninger sker ved simpelt stemmeflerhed blandt de afgivne stemmer.

DHF's nuværende styrelse består af Poul Sverrild og Peter Bondesen som repræsentanter for henholdsvis S sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) og Dansk Lokalhistorisk Forening (DLF, tidl. SLF), Karl-Erik Frandsen (Historisk institut v. Kbh.s Univ.), Gunnar Jakobsen (Told- og skatthehistorisk Selskab), Poul Thestrup (Jernbanemuseet) og undertegnede Grethe Ilsøe (Landsarkivet for Sjælland mm.). - Styrelsen har konstitueret sig med Grethe Ilsøe som formand, Peter Bondesen som næstformand, Gunnar Jakobsen som sekretær og Poul The-

strup som kasserer. Bente Dahl Hansen (Ballerup Stadsarkiv) er suppleant.

Kontingentet er for 1992 fastsat til 4.000 kr. for landssammenslutninger mod hidtil 15.000 kr.

Om aktiviteterne i 1991 må nævnes, at DHF har afsluttet det næsten 15 år lange arbejde med en efterfølger for den helt udsolgte og meget efterspurgte Håndbog for danske lokalhistorikere og kunne 5. september endelig udsende det 2 bind store Dansk kulturhistorisk Opslagsværk (1.084 sider). Pris 1.080 kr. (1 kr. pr. side!). Næsten samtidig har DHF udsendt en ny udgave af den især for slægtshistorikere helt uundværlige Bauers Calender. Den koster 138 kr., og bestillingerne vælter ind.

I januar 1991 arrangerede DHF et stort møde i Fællessalen på Christiansborg i anledning af det foreliggende udkast til en arkivlov. Mødet var formentlig medvirkende til, at kulturministeren trak udkastet tilbage til revision. Nu venter man spændt på et nyt udkast. Og det vil naturligvis blive en vigtig opgave for DHF fortsat at følge arkivlovsagen nøje.

Der er utvivlsomt mange opgaver for DHF at løse i fremtiden, også for slægtshistorikere. Det ville nok ikke være nogen dårlig ide, om SSF overgik fra at være foreningsmedlem til at indgå i DHF som landssammenslutning. Kontingentet er 4.000 kr. og sikrer en plads i styrelsen. - SSF skal være MEGET VELKOMMEN!

Bauers Calender

Dækker årene 601-2200, er uundværlig til omsætning af kirkebogens latinske dato-angivelse til den nutidige og kan altså atter købes, nemlig af DHF på adressen Landsarkivet for Sjælland, Jagtvej 10, postboks 661, 2200 København N, tlf. 31 39 35 20.

Kirkebøgers tilgængelighed

Om arkivloven intet nyt, men til beroligelse for slægtsforskere følgende citat fra landsarkivar Hans H. Worsøes beretning som formand for Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie på foreningens generalforsamling 30. april 1991 (iflg. Personalhist. Tidsskr. 1991:2):

"Der har blandt mange slægtsforskere været nervøsiteter for, at den ny arkivlov ville indeholde forlængede tilgængelighedsfrister for kirkebøgerne, idet spørgsmålet herom har været rejst fra kirkelig side. Jeg kan i den forbindelse berolige med, at der i rigsarkivarens høringssvar findes følgende formulering: Endelig bør det nævnes, der ikke tilsigtes nogen ændring med hensyn til de eksisterende regler for kirkebøgernes tilgængelighed."

Kopispredning, - køb kirkebøger!

Da mere end 1.200 slægtsforskere og foreninger modtager SLÆGTEN er bladet velegnet til "budskaber" fra f.eks. landsarkiverne til de daglige brugere af læsesalene. - Forsøgsvis er der rettet henvendelse til Landsarkivet for Nørrejylland og peget på f.eks. emner som "fremtidsvisioner" (forhold på læsesalen, mikrokort mm.), aflevering af arbejder, hvortil arkivets materiale har været benyttet, mulighed for aftenbesøg, tanker omkring jubilæumsindsamlingen og meget andet; - da bladet udsendes i kuverter, er der mulighed for - i begrænset omfang - at vedlægge subscriptionsstilbud mm.

Det er derfor uhyre glædeligt, at henvendelsen har fået en positiv modtagelse, og følgende kan meddeles fra landsarkivet i Viborg:

Slægtsforskerens vigtigste kildemateriale i landsarkiverne er kirkebøger. Bøgerne bliver flittigt brugt - men desværre med det resultat, at de nedslides, siderne bliver løse og lasede, indbindingen flosset.

Til arkivernes hovedopgaver hører bevaring af de skrevne kilder og dermed en forpligtelse til at gøre noget, der kan standse denne nedbrydning og sikre, at bøgerne fortsat kan bevares for eftertiden.

På Landsarkivet for Nørrejylland i Viborg besluttedes det allerede i slutningen af 1960'erne, at de ældste kirkebøger, nemlig alle dem før 1814, ved udlån skulle erstattes af fotokopier. Dette kopieringsarbejde afsluttedes i 1981. Kopierne blev indbundet, og det er disse bøger, der nu udgør hovedbestanddelen i arkivets kopilæsesal.

Det var også tvingende nødvendigt, at der blev sat ind over for nedslidningen af kontraministerialbøgerne for tidsrummet 1814-1891, og i slutningen af 1980'erne påbegyndtes en systematisk fremstilling af mikrokort.

Ved fotograferingen, der sker på 16mm-film, reduceres kirkebogssiderne 25 gange. På de færdige kort kan der være 5 rækker med 12 sider, altså i alt 60 sider. Af det første kort, som kaldes moderkort, laves der en brugskopi.

Arbejdet med optagelsen af kontraministerialbøgerne er snart ved vejs ende, og næste skridt bliver indførelse af kortene på læsesalen. I første omgang vil de mest medtagne bøger blive erstattet og vil så senere, når læsesalen bliver indrettet med flere læseapparater, blive fulgt op af resten.

Hele dette kopierings- og fotograferingsprojekt er sket af sikkerhedsmæssige grunde, nemlig for at bevare de originale bøger; men det har også betydet, at der på en nem måde kan foregå en kopispredning.

For publikum har der nemlig det sidste års tid været åbnet mulighed for at købe kopikort. Kortene koster 13 kr. pr. stk. - altså ikke engang 25 øre pr. optaget side. Et katalog over, hvor mange mikrokort hver kirkebog fylder, er også udarbejdet.

"MIKROKORTKATALOG - Kirkebøger 1814-1891" koster 50 kr. og indeholder foreløbig 82 sider samt oversigtskort. - I begyndelsen af 1992, når de sidste kirkebøger er fotograferet, kan oversigten færdiggøres, også med et stedregister. Dette supplement, ligesom de tidligere, der er kommet november 1990 og juni 1991, indgår i købsprisen på 50 kr.

Også andre arkivalier kan købes i form af mikrofilm. Det er realregistre til skøde- og panteprotokoller, og det er brandforsikrings- og taksationsprotokoller -1872. Her er der tale om 35mm-spolefilm med ca. 560 dobbeltsider. Disse film koster 275 kr. pr. stk.

Endelig kan der bestilles nyoptagelser på mikrokort. Prisen er i dette tilfælde 100 kr. pr. kort, da det er arbejde, der skal foretages ved siden af sikkerhedsfotograferingen.

LANDSARKIVET FOR NØRREJYLLAND

Da Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm i 1983 startede fremstilling af mikrokort af kirkebøger, blev sagen grebet lidt anderledes an. - Man valgte at affotografere alle kirkebøgerne fra før 1814 samt for årene derefter at fortsætte med de af præstens hovedministerialbøger, der var afleveret (i Viborg valgte man kirkesangerens (degnens) kontraministerialbøger, der alle var afleveret til 1891).

Landsarkivet i Kbh. har nu fremstillet mikrokort, dels af kirkebøgerne for 1814 og dels af omkring halvdelen af kirkebøgerne 1814-1891. Da præsterne skal aflevere deres kirkebøger efter 100 års forløb, vil der i løbet af de næste par år blive lavet mikrokort af den sidste halvpart af kirkebøgerne 1814-91.

Som bestillingskatalog er 4 mikrokort fremstillet med oplysninger om de nu foreliggende kort. - Både de 4 katalogkort og mikrokortene med kirkebøger kan stadig købes for introduktionsprisen 10 kr. pr. stk.

Realregistre til skøde- og panteprotokoller kan også på Landsarkivet i Kbh. købes på 35mm-rullefilm.

De 2 landsarkivers adresser:

Landsarkivet for Nørrejylland, Lille Sct. Hansgade 5, 8800 Viborg, tlf. 86 62 17 88.

Landsarkivet for Sjælland mm., Jagtvej 10, postboks 661, 2200 København N., tlf. 31 39 35 20.

Kopier, - køb eller salg

Fremover må flere arkivalier bruges i kopi, på mikrofilm eller -kort (fiches); og noget er altså købt til hjemmestudier. - Efter endt brug må materialet kunne sælges for hel eller halv pris alt efter, om der er tale om slidtage eller ej.

35mm-rullefilm sælges kun i hele film (30 m.), så begyndelse eller slutning kan være arkivalier uden interesse; disse dele må kunne afhændes til kostpris til den interesserede køber. - Flg. tilbydes:

Venø kirkebøger 1750-1891, Rigsarkivets film M 8988B, 115 kr., Kirsten Munck, Kornvænget 12.st.tv, 2750 Ballerup, tlf. 44 66 14 11.

Riberhus birks tingbog 1799-1818, Rigsarkivets film M 31.302, 35 mm, 200 kr., H. Gjedsted, Møllebakken 34, 9530 Støvring, tlf. 98 37 38 77.

Personalhistorisk Tidsskrift

Kender du tidsskriftet?

Igennem mere end 100 år har Personalhistorisk Tidsskrift bragt artikler om danskerne. Adel og borgere, præster og bønder optræder side om side - årgang efter årgang. Nye oplysninger om historiens kendte og ukendte skikkelser fremlægges løbende i tidsskriftet, der er det naturlige hjemsted for bidrag, der søger en personlig og engagerende indgang til dansk historie. Kunstnere, politikere, storkøbmænd og officerer har været blandt emnerne i de seneste numre, ligesom den almindelige danskers liv, slægtsforhold og hele tilværelse også afspejler sig i de mange spændende bidrag.

90'erne har bragt en stigende interesse for det enkelte menneske og dets vilkår. En udvikling, der har gjort Personalhistorisk Tidsskrift mere aktuelt end nogensinde.

Hvad er Personalhistorisk Tidsskrift?

Slægters liv og levned er levende kulturhistorie. Vi bringer artiklerne om danskerne, deres rødder og sociale arv. Gennem fokuseringen på den enkeltes sociale og familiemæssige situation fremlægges det stof, som bringer liv og farve til den historiske virkelighed.

De publicerede stamtavler og efterslægtstavler er nøglen til nye og upåagtede sammenhænge. Ofte dokumenteres slægtsmæssige relationer, der har haft indgribende betydning på de mest forskelligartede områder af samfundslivet.

I tidsskriftet bringes også løbende en fortegnelse over alle de statslige arkivers publikationer. Der orienteres om bogudgivelser, om databe-

handling i slægtsforskning, og der afsættes spalteplass til bidrag om arkiver, metoder og forskningsmuligheder.

I de seneste numre har redaktionen udvidet anmelder-sektionen i såvel bredde som omfang, og en voksende stab af dygtige anmeldere præsenterer her de nyeste danske udgivelser i korte og klare anmeldelser.

Hvem kan have glæde af Personalhistorisk Tidsskrift?

Alle, der arbejder indenfor følgende felter, kan med udbytte læse tidsskriftet:

Topografi og lokalhistorie, levnedbeskrivelser og familiehistorie, biografier og erindringer, kultur-, kunst- og litteraturhistorie samt antikviteter, heraldik og sigillografi, demografi og slægtsforskning.

Hvis du er interesseret i mennesker og deres familieforhold igennem tiderne, så bliv medlem af Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie. - Medlemskab koster 130 kr. årligt, og alle medlemmer får portofrit tilsendt Personalhistorisk Tidsskrift, der udkommer med ca. 128 sider to gange årligt i april og november.

Indmeldelse hos sekretæren Poul Steen, Granstuevej 14, 2840 Holte.

HVEM FORSKER HVAD

Det årlige skrift udgives af Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger (SSF) og Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie i fælleskab. - Formålet er at skabe kontakt mellem slægtsforskere og lokalhistorikere i ind- og udland til gensidig hjælp og inspiration i den videre forskning og måske simpelthen udveksling af oplysninger.

Indlæggene opererer med begreberne arbejdsområde og søges.

Som arbejdsområde kan der gives oplysning om, hvilke slægter, personer, sogne eller større områder, der arbejdes med, gerne i form af forskningsoversigter, dog ikke deciderede anetavler. Offentliggørelse af forskningsmaterialet forudsætter villighed til at stille det til rådighed for andre forskere.

I rubrikken søges kan der bringes efterlysninger af enhver art vedrørende personal- og lokalhistorie.

HVEM FORSKER HVAD er forsynet med person- og stedregister samt et særligt sagregister over specielle emner som f.eks. skuespillere, guldsmede og soldaterbreve. - Publikationen indeholder SSF's Litteraturfortegnelse vedr. personalhistorie, lokalhistorie og arkivvæsen mm.

Tidsskriftets 5 sidste årgange har bragt indlæg fra gennemsnitligt 325 aktive slægtsforskere fra hele landet.

HFHs redaktør er Franz Horvath, Stjerneparken 29, Søften, 8332 Hinnerup, tlf. 86 91 15 79, ekspedition Helle Villesen, Christian Xs Vej 27, 8260 Viby J, tlf. 86 14 64 96. - Indlæg sendes til ekspeditionen senest 1. maj.

HVEM FORSKER HVAD på diskette

Foreningen Databehandling i Slægtsforskning (DIS-Danmark) kan nu tilbyde HVEM FORSKER HVAD, årgang 1991, på diskette sammen med læseprogrammet DIS-info. Slægtsforskeren opnår herved en hurtig mulighed for at finde elektronisk frem til andre slægtsforskere, som leder efter fælles forfædre.

Her i efteråret er HVEM FORSKER HVAD's 23. årgang udkommet.

Tidsskriftet er kendt af de fleste slægtsforskere, som et fortrinligt medie til at efterlyse forfædre eller andre personer, sogne eller emner i håb om, at andre måske ligger inde med oplysninger af interesse.

Hidtil har bogen kun kunnet læses i en normal papirudgave, der for at lette adgangen til oplysningerne har navne- og lokalitetsindex.

Efter henvendelse fra flere interesserede medlemmer af de slægtshistoriske foreninger har redaktionen givet DIS-Danmark lov til at bruge teksterne, som nu tilbydes gamle og nye læsere på en diskette.

Sammen med den fulde kildetekst med samtlige efterlysninger medfølger det tekstøgningsprogram, DIS-info, som vi i forvejen bruger til at søge i de artikler, der indtil nu er udgivet i Slægt & Data. - Dette program er uhyre let betjent og med meget få kommandoer, der skal huskes.

Ønsker man således at søge på en person, der hedder "Hansen" taster S efterfulgt af søgeordet, hvorefter programmet gennemsøger samtlige efterlysninger og markerer med * hvilke af disse, der indeholder det søgte ord. Man kan herefter bladre fra efterlysning til efterlysning, og linjen indeholdende søgeordet bliver fremhævet. Ønskes efterlysningen printet ud på papir, taster et P, hvorefter udskriften sker til printer.

Bestyrelsen har besluttet at yde den service at udgive disketten HFH-info for en pris af 40 kr. - Disketten bestilles med angivelse af diskettetype (3 1/2 eller 5 1/4 ") hos Hanne & Bent Rud, Egebjergtoften 122, 2750 Ballerup, tlf. 44 66 17 04. - Alle andre henvendelser/kommentarer vedr. HFHs disketteudgave til Torben Aastrup, Grøthøjparken 101, 8260 Viby J, tlf. 86 28 37 63.

Jørgen Østergaard, tidligere tilknyttet Landsbladet, peger i det følgende på kilder til "landlig" slægtsforskning i nyere tid:

Markvandring hos tipoldefar

Markvandring har altid været en populær del af landboorganisationernes arbejde. Her studerer fagfæller og naboer med interesse gårdens drift for at lære noget, og fordi det altid er spændende at se, hvordan andre har indrettet sig.

Vi har jo næsten alle forfædre på landet, mange ikke stort andet. Derfor vil det også være spændende med et sådant bedriftsbesøg hos tipoldefar, og man kan faktisk få så at sige mindst lige så mange oplysninger som ved en markvandring i dag.

Først vil det være naturligt at hilse på familien. Folketællingen giver os navn og alder på hele husstanden, husbond og madmor, børn, aftægtsfolk, karle og piger, der kunne være mange. Kirkebogen fortæller mere om familien og dens omgangskreds, hvem stod de fadder til, og hvem stod fadder til deres børn, den røber børnenes karakter ved konfirmationen og undertiden, hvor ofte familie og tjenestefolk gik til alters. Soldaterpapirer kan give et signalement af mand og sønner, f.eks. 67 tommer, blå øjne, blond, rank holdning (og måske: lidt platfodet!). Var tipoldefar med i krigen 1848-50 og 1864 og levede endnu i 1877, har han sikkert fået en mindemedalje, der blev præget 107.000 medaljer, uddelingen skete i 1877. Forsvarets Arkiver under Rigsarkivet har alfabetisk register, så de er lette at finde (se også SLÆGTEN nr. 4, s.25ff), og derfra til kompagnibogen (stambogsblade) med signalementet.

Lad os så kigge på bygningerne. Brandtaksationerne beskriver dem nøje, stuehuse, stalde og lader, fag for fag, materiale såsom ege bindingsværk, lerklinede vægge, stråtag, oftest så man kan tegne et grundrids af gården. Kig i flere taksationer, gården voksede ofte betydeligt, efterhånden som bedre drift gav større avl, se f.eks. Bol og By, Landbohistorisk Tidsskrift, 1991:2.

Skifteprotokollerne giver nøje beskrivelse af, hvad der var i bygningerne, bohave, husgeråd, hvad der lå i dragkisteskufferne, og hvilken farve, de stribede dyner har - og så naturligvis værdien. En god liste over bygningsudtryk er der i Grith Lørche: Bøndergårde i Danmark 1789-90, 1987.

Som ved enhver ordentlig markvandring kan vi selvfølgelig få at vide, hvad der dyrkes. Fra 1861 var der, først med fem års mellemrum, siden mere uregelmæssigt, tælling af areal og husdyr. Her kan man gård for gård og hus for hus i hele landet se, hvor meget der er tilsæt med hver afgrøde, såsom hvede, rug, byg, havre, blandsæd, boghvede, ærter,

vikker, bønner, kartofler og andre rodfrugter, raps, hør og hamp samt hvad, der er udlagt til afgræsning, høslæt, ligger i brak eller er eng. Desuden hvor meget, der er drænet.

Tilsvarende kan man gå i stalden og få tal på heste, fordelt på hingste, valakker, hopper, føl og plage, hvilken race han-dyrene er, og hvor mange føl født året før. Jo, der var mere styr på det dengang, i vor moderne EDB-tid aner man ikke, hvor mange heste der er i Danmark. - For nu tælles kun husdyr på brug over 5 ha. - og de fleste heste er netop på de små deltids- og fritidsbrug!

Der er tal på hornkvæg, tyre, stude, køer, ungvæg og fødte kalve, væddere, får og fødte lam, svin og bistader.

Tællingerne kan studeres på Rigsarkivet - tabelvæsen og statistik - men de ligger i fjernmagasin og skal altså bestilles i forvejen.

Lidt længere op i tiden kan man være heldig at finde mejeriarkivalier i lokalhistoriske arkiver og se, hvad tipoldefar leverede af mælk måned for måned. Måske står der to tal, så var der 14 dages afregning.

Husk nu at kigge efter, hvad naboerne avler og har af dyr, det giver perspektiv at sammenligne. Selv faghistorikere kan glemme det. Det er blevet så moderne at analysere husmændene som tabere ved landbo-reformerne. - Vist havde de karrige forhold, men de lærstampede gulve, kalkede vægge, kolde rum og halm i sengene fandt man såvel hos dem som hos gårdmændene langt op mod nutiden, inden Volvoen rykkede ind i den gamle vognport. I Nationalmuseets klunkelejlighed fra 1890 er der badeværelse, men det sættes først rigtigt i perspektiv, når man samtidig fortæller, at kongen, Christian IX, end ikke havde badeværelse, han måtte nøjes med et badekar, der stod i soveværelset på brysselertæppet. Hvem gider i dag høre radio uden stereo. Så skal slægtens historie sørme også være i stereo.

Det kgl. danske Landhusholdsselskab blev oprettet i 1769, det har uddelt tusindvis af præmier, kanhænde en eller flere er dumpet ind i forslægten. Arkivar Ole Degn har lavet et godt register til præmier uddelt 1769-1807, arkivalierne ligger i Erhvervsarkivet i Århus, velordnet og let læselige.

Siden blev arbejdet fulgt op mere lokalt af landboforeningerne, den ældste fra 1805, og af husmandsforeningerne fra århundredets slutning. Det er værd at undersøge, om tipoldefar var medlem af en landboforening, undertiden var medlemslisterne endda trykt. Man kan se, om han var med at oprette foreningen, på et tidspunkt sad i bestyrelsen eller var dyrskuedommer og da sammen med hvem. Bemærk i hvert fald datoen for dyrskuet og kig så i den lokale avis, mange er mikrofilmet, og læs referat, det har altid været godt avistof bl.a. med præmielister. Der kan være uddelt præmier for mønsterbrug mm.

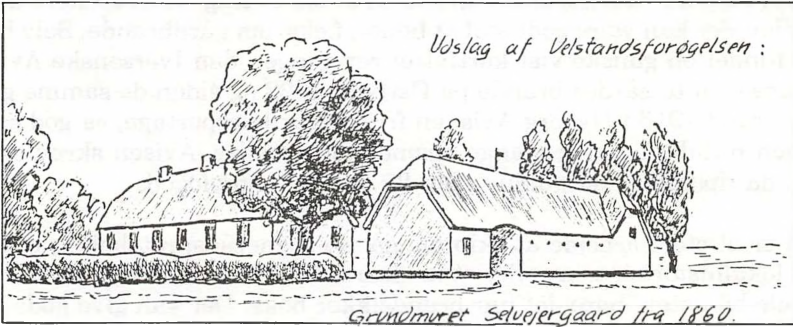
De Danske Landboforeninger har som organisation 100 års jubilæum i 1993, det skal bl.a. markeres med udgivelse af et større bogværk. Som grundlag har man bl.a. indsamlet oplysninger om, hvad alle de lokale landboforeninger har liggende af arkivalier eller har overladt f.eks. et lokalhistorisk arkiv. De mange oplysninger er lagt på EDB og fylder fem disketter, der kan erhverves for udgiften til disketter og forsendelse.

Nu vi er ved aviserne, er der grund til at slå et slag for at studere dem flittigt, der kan være godt stof at hente, f.eks. om gårdbrande. Selv har jeg fundet en ganske vist kortfattet reportage i den Iversenske Avis i Odense om to gårdes brande på Østfyn i 1822 og siden de samme gårdes brand 1916 i Nyborg Avis, en fremragende reportage, så god som nogen nutidig og med mange spændende detaljer. Avisen skrev også om, da tipoldefar fik guldur efter 20 år som sognefoged.

Det er et stort arbejde at skimme gamle sognerådsprotokoller, enten i et lokalhistorisk arkiv eller et landsarkiv, hvorfra de kan lånes til det lokale bibliotek, bare det har brandsikker boks. Det kan give gode historier til slægtens og egnens historie. Det lille samfunds liv og problemer, ejheller ukendt i dag, til eksempel klager over skatten. Som sognerådet, der skriver om en gårdmand, der klager over at skulle betale 38 kr. om året i skat, mens alle naboerne slipper med 36 kr.: "Han er sognets største skatteyder og fuldt kvalificeret til at være det. Vi skal tillade os at oplyse, at han i fjor er bleven gift, hvorved han så vidt vides er blevet mindst 20.000 kr. rigere. Han bygger ny gård så flot og herskabelig, at der vist næppe findes mage til bondegård i hele Danmark." - Man fornemmer næsten sognerådsformandens pen sprutte af forargelse. Han var husmand!

I øvrigt må man ikke glemme en række samleværker om danske gårde og deres ejeres indsats, af vekslende kvalitet. Ofte er der lidt gårdhistorie med på grundlag af ejerens erindring eller hvad andre har fortalt. Det skal selvfølgelig tjekkes, det bør som man altid gøre! - Nævnes kan (udgiveren af ugebladet Dansk Landbrug) J.C.B. la Cour, der i 1906 begyndte at udgive værket Danske Gaarde, det kom ialt i 12 bind, men bemærk, der er tre udgaver, hver med sine gårde efter størrelse. 1923-27 udgav landbrugscand. J. Jespersen et lignende værk i 4 bind med titlen Danske Gaarde i Tekst og Billeder. På Nationalt Bogforlag i Herning kom fra 1945 en række bind: Mindeværket danske Landmænd og deres Indsats, en Oversigt over danske Bønders Virke; værket blev udgivet amtsvis. I 1950'erne kom Vort sogns historie i 100 år, vist ligeledes amtsvis. Og 1961-67 Danmarks større gårde, 7 bd., red.: E. Bülow. - Kender læserne andre af disse samleværker?

Man kan finde biografier af danske bønder mange steder, også nogle, hvor man normalt ikke ville søge. Som f.eks. Landbrugets Ordbog i fire bind, 1908-14. Ud over de mange faglige artikler om kvægavl, kornsor-ter osv. er der mange biografier, nævnes kan tre tætrykte spalter om St. St. Blicher, dels som digter, men især som landøkonom med mange forslag til forbedringer. Han var jo også forfatter af bindet om Viborg Amt i Landhusholdningsselskabets række af amtsbeskrivelser.

Og så skal man selvfølgelig have et billede af tipoldefars gård. Det finder man på Det kgl. Bibliotek. Med mindre gården er brændt næsten bombesikkert. For der har man ca. 3 1/2 million luftfotografier af gårde og huse mm. i hele landet, bl.a. firmaet Sylvest Jensens ca. 2 1/2 mill. luftfotos fra årene 1935-89. - Man kan få billeder i alle størrelser, mindsteprisen er dog baseret på et foto 18x24 cm, som sort-hvidt koster 300 kr. plus moms, ialt 366 kr., ekstra kopi koster 256,20 kr. med moms. Man kan få håndkolorede billeder, men så er prisen derefter. Nærmere oplysninger fås i Luftfotosektionen (gennem Rigsdagsgården og Bibliotekshaven) tlf. 33 93 01 01, lokal 338.

En vellykket markvandring slutter i godt vejr med en forfriskning i haven. Det kunne hos tipoldefar være godt hjemmebrygget øl, som man så fortræffeligt forstod at lave det på Fyn. Her sagde man, at godt øl helst skulle brygges om mandagen, for når pigerne havde været til bal søndag aften og danset til langt ud på natten, orkede de ikke at få slæbt så mange spande vand ind, som der egentlig skulle i brygkarret, og så blev det stærkere. Altså pas på, hjemmebrygget øl kan slå hårdt, da gælder det om, at hestene kender vejen hjem. Skål!

Jørgen Østergaard, Rugvænget 41, 7400 Herning, tlf. 97 12 33 28

Vitus Berings stamfar myrdet

- Af Anton Blaabjerg

I anledning af 250året for den verdensberømte søfarer og opdagelsesrejsendes død skal her fortælles lidt om hans nærmeste slægt samt om en stamfar, der blev myrdet 1597/1600.

For 250 år siden døde Vitus Bering(1) af skørbug på en dengang øde ø i havet mellem Asien og Amerika; han døde 8./19. december 1741 (hhv. gl. og ny stil, juliansk og gregorisk kalender). - Siden blev både øen, havet og strædet mellem kontinenterne opkaldt efter ham; han anses for den betydeligste af fødebyen Horsens' 5 store sønner.

Museet i Horsens har i anledning af det runde år arrangeret udstilling (med bl.a. hans ansigtstræk modelleret over en afstøbning af hans nyfundne kranium); ved åbningen af udstillingen 8. december var der besøg af både russiske efterkommere af Bering og fjerne danske slægtninge, eftersøgt via dagspressen.

Det er velkendt, at Vitus Bering, 1681-1741, ikke havde sit navn fra sin fædrene slægt. - Hans far, Jonas Svendsen (Halmstad), blev født ca. 1633 i Halmstad i det dengang danske landskab Halland, som Danmark efter Torstenssonkrigen ved freden i Brömsebro 1645 måtte acceptere, at svenskerne besatte i 30 år, og under Karl-Gustavkrigene 1657-59 blev Halland endelig afstået ved Roskildefreden 1658.

Disse forhold var vel årsag til, at Jonas Svendsen senest 1664 kom til Horsens, hvor han dette år fik borgerskab som køb- og handelsmand; han synes dog ikke at have haft noget stort handelstalant, så senere blev han kgl. majestæts toldbetjent (visiterer) i byen, hvor han tillige havde tillidshvervet som kirkeværge ved Torvekirken, Sct. Ibs, den nuv. Vor Frelsers Kirke. - I kirken findes endnu en præsentabel gravsten over ham og hans to hustruer.

Jonas Svendsen (Halmstad), der døde 1719 i sit 87. år, blev gift 1. gang ca. 1661 i Nyborg/Horsens med Elisabeth/Lisbeth Berentsdatter, datter af Berent/Berendt Jørgensen og hustru Anna Sørensdatter; forældrene flygtede på grund af de kejserlige troppers besættelse af Jylland 1627 fra Flensborg til Nyborg, hvor faderen blev stadskæmner. Mindst et par af hendes bredre kom til Horsens. - Efter 10 års ægteskab døde Elisabeth 1671.

Derpå blev Jonas gift 2. gang 1671 med Anne Bering, f. ca. 1651/52. Efter 48 års ægteskab døde både Jonas Svendsen (Halmstad) og Anne Bering i december 1719, hun i sit 68. år, men først i juni 1721 afsluttedes skiftet(2).

Jonas Svendsen fik ifølge gravstenen i sit første ægteskab 2 sønner og 2 døtre samt i sit andet ægteskab ..(?) sønner og 2 døtre. - Efter skiftet

1721 var kun 5 børn levedygtige, nemlig af 1. ægteskab den ene datter og begge sønnerne samt af 2. ægteskab 2 sønner; børnene var:

1 Anne Cathrine Jonasdatter, f. 1661/67, d. 1724(3). Gift 1. g. 1680/85 med Henrich Popp, d. 1691/95, nævnt 1685 i Malmø og ca. 1691 i Hasle på Bornholm. Gift 2. gang 1695 med Herlov Pedersen Dalhoff, f. ca. 1669, d. 1702 af "hidsig feber", 33 år gl., bosat i Horsens, flyttede 1696/97 fra Torvet til Smedegade, dansk skolemester.

Anne Cathrine havde ingen levedygtige børn af 1. ægt. (sønnen Johan Jacob Henriksen, f. ca. 1691 i Hasle, d. 1695 i Horsens); i 2. ægt. flg. 4 børn: Hans Henrik, f. 1696, d. s. år, Jonas Dalhoff, 1697-1768, guldsmed og skoleholder i Horsens, Peder Dalhoff, 1699-1732, præst v. Horsens Hospital og sidst i Slangstrup på Sjælland, og Nille/Nelle Dalhoff, f. 1701, gift 1728 med løjtnant Erich Winterfeldt.

2 Svend Jonassen, f. 1661/71, d. efter 1721, udstedte arveafkald 1691 i København, da han "som en gældbunden svend" var indsat i stadens arresthus, opholdt sig 1721 i Ostindien.

3 Jonas Jonassen, f. 1661/71, d. efter 1727, birkeskriver ved Tårnby birk på Amager 1698-1727, bosat i sin egen gård i Højbrostræde i Kbh.(4). - Hans hustru holdt huen, da hans halvbror, daværende russisk kaptajn Vitus Bering og hustru 1716 lod en søn døbe i Sct. Nicolai Kirke i Kbh., se herom under Vitus B.

4 Vitus Bering (i Rusland Ivan Ivanovitsch), f. 1681, d. 1741(5). Gift 1713 i Viborg i Finland med Anna Christina Piilse/Püllse (Anna Matvejevna), d. efter 1744, datter af den velstående købmand Mathias P. i Viborg. - Parret må have fået mindst 6 børn, men levedygtige var kun 3 sønner, nævnt 1765, og 1 datter:

a Jonas B., d. 1784, var 1765 secondmajor i Tver-Karabiner-Regimentet, sidst oberst og kommandant i Mglin i Ukraine, myrdet.

b Anton B., d. efter 1765, da han var kaptajn i Velikoluzker-Infanteri-Regimentet.

c Thomas B., d. efter 1770. Gift før 1770 med Dorothea Lichtenstein. Han var 1752-61 gehejmekopist i det holstenske regeringskonseil i Sct. Petersborg, derpå i russisk tjeneste, nævnt 1765 som assessor. Boede i Reval 1770, da han fik en datter.

d Anna Hedwig B, f. ca. 1731, d. 1786 i Volokolamsk v. Moskva, 55 år gl. Gift 1750 i Sct. Petersborg med Fromhold Georg v. Korff, d. 1758 som generalløjtnant.

En af sønnerne blev tip-tip-oldefar til Rostislaw Maslow Bering, f. 1914 i Metow i Letland, nu bosat i Vilnius i Litauen, gæst i Horsens ved åbningen af Bering-udstillingen.

Af de døde børn kendes foruden sønnen Matthias Vitus, f. 1725 i Viborg i Finland, sønnen Vitus (Wittus), f. 1716 og døbt 27. juni i Københavns Sct. Nicolai Kirke. - I sommeren 1716 opholdt der sig i og ved Kbh. både russiske hær- og flådeenheder, idet czar Peter d.

Store og Frederik IV planlagde et angreb på Sverige. Som faddere nævnes den russiske "premier-ambassadør hr. Dolgorusche", kaptajn Peter Bredahl, kaptajn Marcus Griis, begge tilknyttet den russiske flåde, (den danske) fru viceadmiralinde Gabels søsterdatter bar barnet, mens mad. Jonases, mr. Jonas Jonasens kæreste af Højbrostræde (Vitus B.s halvbrors kone) holdt huen.

Peter Bredahl, d. 1756, var ligesom Vitus Bering 1703 blevet underløjtnant i den russiske flåde, hvor han 1737 blev viceadmiral og fra 1741 kommandant i Archangelsk(6).

Den russiske ambassadør, fyrst Vasilii Lukich Dolgorikii (Dolgorukov), f. ca. 1670, henrettet 1739, var ambassadør/gesandt i Danmark 1707-20(7); hans hustru havde tidligere været i berøring med Bering-slægten. - Vitus B.s mors fætter Peder Bering, søn af historikeren Vitus B., se nedenfor, var officer og fra 1709 kommandant i Nyborg(8); han blev suspenderet 1711, fordi han, da pesten rasede på Sjælland, havde ladet den russiske gesandts gemalinde, fyrstinde "Dolgorucki" og generalinde Juel passere gennem Nyborg fra Sjælland, skønt det dem meddelte pas til frit at passere - med 29 personer - ikke var egenhændigt underskrevet af kongen, men kun udstedt af interimregeringen i Kbh. Bering fik senere tilgivelse og forblev i embedet til sin død.

5 Jørgen Christopher Jonasen, kaldet Bly- eller Blimester (opkaldt efter sin mosters mand), f. 1688; fra før 1721 boede han ved Moss i Norge og var sorenskriver i Onsøy, Tune og Åbygge.

Ud over disse 5 børn fik Jonas Svendsen flere børn, der døde før 1721. Voksen blev vist kun sønnen Peder Jonasen, f. 1672/79, - han stod fader 1696 hos søsteren Anne Cathrine. Sønnen Vitus døde 1681, så den yngre bror blev samme år opkaldt efter ham; datteren Nille blev født 1685 (døde vist 1691) og sønnen Berent blev født 1694.

Nærmeste danske slægtninge til Vitus B. er efterkommerne af den ældre halvsøster, slægten Dalhoff, eller de evt. efterkommere efter halvbroderen i Kbh.; men disse stammer ikke fra den ældre Bering-slægt. - Mon der skulle være efterkommere efter halvbroderen i Norge?

Slægten Bering

Vitus Berings mor var datter af Peder Pedersen Bering, f. ca. 1616, d. 1658/59, stud. 1633 fra Viborg Katedralskole, præst i Ø. Snede fra senest 1640 til sin død, mag. 1647 og provst i Nørvang herred(9). Gift 1. gang omkr. 1640(?) med Maren Madsdatter af ukendt herkomst, f. ca. 1622/23, d. 1652, og 2. gang med Anne Lauridsdatter fra Vejle.

Peder Berings børn og deres fordeling på ægteskaberne er uklar. Vitus B.s mor Anne, f. ca. 1651/52, må have været af 1. ægteskab, måske yngste barn og skyld i moderens død. - Skifte efter den barnløse datter

Margrethe Bering, d. 1732, gift 1. gang 1681 i Horsens med Jørgen Christophersen Blimester, f. ca. 1643, d. 1697, og 2. gang 1699 med Morten Cordtsen, 1668-1727, begge borgmestre i Horsens, er desværre ikke fundet. - Som gift 1681 synes Margrethe at høre til 2. ægteskab, hvorimod Mette Bering, f. senest 1645, d. 1709, gift 1. gang 1660/64 med Peder Jørgensen (Viborg), d. ca. 1664, og 2. gang med Jens Pedersen Welling (Velling), d. 1696, begge sognepræster i Hjarup-Vamdrup(10), var af 1. ægteskab.

Efter den gamle Beringstamtavle fra 1749(11) havde præsten i Ø. Snede foruden disse 3 døtre kun 1 søn (uden navns nævnelser), "kommandør på den moskovitiske flåde ved Kbh., blev siden admiral og døde på toget fra Archangel, norden om at søge en ny sejlads til Vestindien", altså en (med brug af overdrevne titler) klar hentydning til Vitus B., der ikke var søn af, men dattersøn af præsten.

Men Peder Bering i Ø. Snede havde flere børn, bl.a. sønnen Peder Bering, f. ca. 1647/49, d. 1689, student fra Viborg 1667/69, præst i Nebsager-Bjerre fra 1676(12). Gift 1. gang med Dorthe Pedersdatter, d. 1682, datter af landstingsskriver Peder Jensen i Viborg, og 2. gang 1682 i Horsens med Anna Berentsdatter, f. ca. 1652, d. 1730.

Vitus B.s morfar var søn af den ældre Peder Pedersen Bering, f. omkr. 1585, d. 1655, storkøbmand i Viborg, hvor han fra 1631 var den ene af byens 2 borgmestre(13). Han var gift 4 gange, 1. gang ca. 1611/12 med Maren Vitusdatter, f. ca. 1592, d. 1626 i sit 35. år. - Derpå 2. gang 1627 med en borgmesterenke fra Århus, Maren Justdatter, d. s. år i ægteskabets 10. uge, så 3. gang med Margrethe Pedersdatter, d. 1631, og endelig 4. gang 1634 med Margrethe Frandsdatter, d. 1660.

Over Peder Bering hans 1., 2. og 4. hustruer fandtes tidligere en gravsten i altergulvet i den nu nedrevne Gråbrødre (Nørre Sogns) Kirke med teksten: Herunder ligger begravet ærlig og forstandig mand Peder Pedersen Bering, forud borgmester her udi Viborg, som hensov udi Herren d... anno 16.. (i) hans alders .. år, med sine kære hustruer, ærlig og gudfrygtig kvinde Maren Vitusdatter, som var salig Vitus Bruns datter i Møllerup (rettere Møllerup) udi Sønderlyng herred, som døde den 12. juli 1626 (i) hendes alders 35. år, og levede de tilsammen i den hellige ægteskabsstat på det 15. år, og avlede de 3 børn, 2 sønner og en datter, desligeste og ærlig og gudfrygtig dannekvinde Maren Justdatter, som var salig hr. Jost Pedersen Saxis datter i Mørke, og nu salig Hans Grønbechs efterlevskehustru i Aarhus, de levede tilsammen i det hellige ægteskab på den 10. uge. Gud give dem med alle tro kristne en glædelig og ærefuld opstandelse. Amen. - Desligeste ærlig og gudfrygtig dannekvinde Margrethe Frandsdatter, som levede tilsammen udi ægteskab .. år og døde d.. anno 16.. udi hendes alders .. år. Gud give dem med alle en glædelig og ærefuld opstandelse.

Børnene af 1. ægteskab var - foruden nævnte søn Peder (præsten i Ø. Snede) - sønnen Vitus Bering, 1617-1675, professor, kgl. historiograf og digter, og datteren Bodil, gift med Anders Broch, rådmand i Viborg. Af 4. ægteskab bl.a. sønnerne Frands og Jacob, begge borgmestre i Viborg. - Historikeren Vitus Bering(14) overgik det den ære 15 år efter sin død at blive adlet 1690 på foranledning af sønnen Frederik; den anden søn, den allerede omtalte Peder Bering, 1665-1715, var officer, sidst kommandant i Nyborg, og gennem sin datter Vita Bering, 1708-1771, gift med præsten Holger Rørdam i Vigersted på Sjælland, stamfar til hele præsteslægten Rørdam med bl.a. digteren Valdemar R.

Borgmester Peder Bering var søn af rådmand i Viborg Peder Jensen Bering/Biering, d. 1591, hvis slægt stammede fra Bjerring by og sogn sydøst for Viborg, og dennes hustru Kirsten Christensdatter Høg, d. 1635; hun(15) blev gift 2. gang Jacob Lauridsen Skriver fra Ålborg, d. 1611 som rådmand i Viborg, og 3. gang med enkemand, mag. Villads Nielsen Brøns, teologisk læsemester og kannik ved domkapitlet i Viborg, d. 1637.

Den Maren Vitusdatter, der ved giftermålet ca. 1611/12 bragte det uhyre sjældne fornavn Vitus ind i den velhavende Bering-slægt, var ifølge nævnte gravsten datter af Vitus Brun i Mollerup (i Ørum Sønderlyng sogn) i Sønderlyng herred, om hvem præsten Christen Eriksen i sit manuskript om Viborgs historie fra omkr. år 1700 tilføjede, at han "blev dræbt ved Sønderlyng herreds ting".

Den myrdede Vitus Brun

I 2 domme af Viborg landsting 4.11.1587 og 7.4.1588(16) nævnes "erlig och welfornuftige mand Vittus Broen" som fuldmægtig for adelsmanden Christen Munk til Gjessinggård i Tvede sogn ved Randers Fjord i sager fra Gerlev og Nørhald herreder; begge gange uden angivelse af bopæl for Vitus. - Men som ærlig og "fornumstig" mand Vithus/Vittus Brouen, Broen eller Brun i Mollerup (selv underskrev han sig Vitus Bruen) nævnes han i hele 7 dokumenter fra 12.3.1594 til 29.9.1597 i Viborg bispearkivs kaldspakker for Sønderlyng herred, de fleste af gangene som fuldmægtig for Laurids Pedersen, sogneprest for Ørum-Vejrum-Viskum samt provst i Sønderlyng herred, i tiendesagen mod nabopræsten Niels Christensen Lee i Bjerring-Mammen.

Vitus Bruns voldsomme død omtales Kancelliets Brevbøger 5.3.1600 (17) af den unge Christian IV således i et brev til Eske Brock, lensmand på Dronningborg ved Randers, således:

Hoslagt sendes ham en supplikats fra disse brevvisere, Poul Jensen og Marine Lauridsdatter, hvori de klage over, at Vitus Brun i Mollerup

for nogen tid siden er bleven myrdet på herredstinget. - Kongen kan ikke noksom forundre sig over, at der ikke er sket nogen alvorlig eksekution på de mordere, der have bedrevet en sådan uherlig bedrift og gerning på herredstinget, hvor lov og ret fredsommelig skulle handles, da jo nogle ere blevene svorne fredløse, og der er svoret åråd (voldsgerning) over andre. - Da kongen på ingen måde vil have, at en sådan morderisk gerning skal gå ustraffet hen, skal Eske Brock med største flid og alvor lade undersøge, hvem og hvor mange der have gjort håndgerning på den døde og ynkelig myrdet ham, og hvis nogen findes i hans len, lade alvorlig eksekution ske over dem, så en sådan uherlig gerning kan blive tilbørligt straffet. Han skal med flid undersøge, om der, som det fortælles, har været en præst blandt morderne, og om han har gjort håndgerning på den dræbte, og siden sende kongen fuldstændig beretning om sagen. - 9.12. oplyses, at der var vidnet falsk.

Det er blevet hævdet, at Vitus Brun var herredsfoged i Sønderlyng herred; men det kan ikke passe, for Esben Sørensen i Hvidding nævnes som sådan 1584-95, bl.a. i sagerne 1594-97.

Ordinær bonde kan Vitus Brun, f. 1525/60, d. 1597/1600, ikke have været. - Datteren blev gift ind i den rige Bering-slægt, og som fuldmægtig i retssager kunne han både læse og skrive, hvorom hans egenhændige indlæg i sagen 29.9.1597 tydeligt vidner.

Den ældre, adelige Vitus Brun

Det er nærliggende at søge en forbindelse med en lidt ældre person med samme navn, der tilhørte den fattige lavadelsslægt, der fejlagtigt er blevet benævnt Kongstedlund-Brunerne(18).

Denne Vitus Brun nævnes første gang 1536 i Christian III's store forfatningsreces ved slutningen af Grevens Fejde/Clementsfejden og Reformationens indførelse; her var han blandt de adelige i Ribe stift. - Om ham vides blot, at han under Ditmarskerkrigen 1559 var skibshovedsmand i flåden. 1563 var det også planlagt, at han skulle føre et orlogsskib; men hans navn ses senere slettet (døde han 1559/63?).

Vitus Brun, f. sen. 1515, d. 1559/63(?), nævnt 1536-59, var søn af væbneren Oluf Vedtsen, f. før 1490, d. 1529/36, bosat i Håstrup i Smidstrup sogn i Brusk herred, nævnt 1511-25 som adelsmand, men 1529 nærmest som bonde som den første af de 8 mænd i et tingsvidne af Brusk herredsting. - Oluf Vedtsen var søn af væbneren Weyt Pedersen, f. sen. 1440, d. 1496/1511(?), bosat i Håstrup, nævnt 1465-96, en tid herredsfoged i Brusk herred.

Det kan måske bevises, at Vitus Brun i Mollerup, f. 1525/60, myrdet 1597/1600, var barnebarn af den adelige Vitus Brun, f. senest 1515, d. efter 1559 (1559/63?). - Men hvor findes beviserne herfor?

Navnet Veit/Vitus stammer fra helgenen med helgendag 15. juni, specielt dyrket af folk med af "Sct. Veits-dans", fællesbetegnelse for sygdomme med udslag i ukontrollerede og uregelmæssige bevægelser.

Noter:

- 1 Dansk biografisk Leksikon, 3-2, 1979, s.14, J.K. Jensen: Blade af Horsens Købstads Historie, 1954.
- 2 Horsens byfogeds skifteprotokol 1719-25, B.66-254, fol.223.
- 3 Samme, fol.582.
- 4 A. H. Pedersen: Birketing i gl. Kbh.s amt 1521-1965, 1968, samt H.U. Ramsing: Kbh.s Ejend. 1377-1728, Strand Kv., 1943, s.31.
- 5 Th. Hauch-Fausbøll: Et lille Bidr. t. Søfar. Vitus B.s Biogr. , i Personalhist. Tidsskr., 10-2, 1935, s.278. Dr. Erik Amburger: Vitus B.s Nachkommen in Russland, i Personalhist. Tidsskr., 10-3, 1936, s.35. - At Vitus B. var gift 2 gange, og at han måske blev gift 1718 i stedet for 1713, passer ikke.
- 6 Topsøe-Jensen og Marquard: Officerer i den dansk-norske og danske Søetat ..., bd.1, 1935, s.194.
- 7 Great Soviet Encyclopedia, 3.udg., bd.8, 1975, s.346.
- 8 Hirsch's Fortegnelse over danske og norske Officerer 1648-1814, 1888-1907, bd.1, fol.294.
- 9 Wiberg: Alm. dansk Præstehist., bd.3, 1871, s.140. Sixhøj: Viborg Katedralsk. dimitt. 1630-1879, 1968, s.7, nr.23, Ribe bispearkivs Præsternes indberetn. til biskop J. Bloch 1766-69, C.4-774, med latinsk indskr. o. Maren Madsdatter (Maria Matthiæ), hvorefter hun fejlagtigt hos Wiberg m.fl. nævnes som Marie. Bokkenheuser: Slægten Bering paa Viborg-Egnen i Tiden indtil Beg. af d. 18. Aarh., i Personalhist. Tidsskr., 11-3, 1942, s.45.
- 10 Note 9 (Wiberg), bd.1, s.622. Samme (Sixhøj), s.28, nr.274, og s.41, nr.388. Qvistgaard: Præstehustruer ..., 1934, s.20(445-3).
- 11 Provst Vitus Berings optegnelser om slægten, genudgivet af H.F. Rørdam i Kirkehistoriske Samlinger, 3-6, 1887-89.
- 12 Note 9 (Wiberg), bd.2, 1870, s.432. Samme (Sixhøj) s.49 og 52 (nr. 473 og 499). Bjerre hrds gejstl. skifteprot. 1687-1723, C.35.A-2, fol.40. Peder arveafk. eft. forældrene 9.1.1672 i Horsens bys tingbog 1670-74, fol.113 (meddelt af Ejnar C. Larsen).
- 13 Note 9 (Bokkenheuser), tillæg i Personalhist. Tidsskr., 11-4, 1943, s.63. Viborg Købstads Hist., bd. 3, 1940, s.800. Chr. Erikssens manuskript om Viborg i Det kgl. Bibl., Add.80, Fol., pag.78 og 423-25 (Landsarkivets afskr., H.7(345)-1 og 2, fol.86 og 355).
- 14 Danmarks Adels Aarbog, 1935, s.3. Carl Langholz: Anetavler for berømte danskere, 1. saml., digtere og forfattere, 1989, s.246.
- 15 Slægtsarkivet: Slægten fra Klim Odde, 1986, s.316, hvor et par misforståelser vedr. fam. Bering/Brøns er påvist.

- 16 Danske Domme 1375-1662, bd. 4, 1582-89, 1980, s.291 og 312.
Viborg bispeark.s kaldspk. for Sdr.lyng hrd. 1467-1604,C.2-216.
- 17 Kancelliets Brevbøger, 1596-1602, 1913, s.477 og 573.
- 18 Danmarks Adels Aarb., 1889. Samme 1955, artk. af Troels Dahlerup. Sidstnævntes artk. i Heraldisk Tidsskr., nr.12, 1965, s.65.
-

Folketællinger på EDB

Foreningen DIS-Danmark, Databehandling I Slægtsforskning, har nedsat en arbejdsgruppe, der samler materiale til et kilderegister eller oversigt over forskere, der på EDB har afskrevet/behandlet kilder af slægts- og lokalhistorisk art.

I første omgang lægges der vægt på at få oplysninger om forskere, der har afskrevet eller er igang med at afskrive større eller mindre geografiske områder af folketællingerne 1769-1911. - Projektet vil blive nærmere præsenteret i SLÆGTEN nr. 6.

Har du materiale af en sådan art, kontakt venligst redaktøren af DIS-Danmarks medlemsblad SLÆGT & DATA Hanne Marie Rud, Egebjergtoften 122, 2750 Ballerup, tlf. 44 66 17 04.

Udarvsskifter (2)

Vestjylland

Skifte påbegyndt 1.3.1753 (Hesselmed skifteprot. 1725-58, G.459-26, fol.314, samt speciel prot., G.459-28) efter Mette Bertelsdatter i Hoe by og sogn. - 96 arvelodder, 159 personer boende, dels i området og dels fra Hjerting til Fladstrand (Frederikshavn).

Arveladerens slægt kan følges tilbage til 1585, jf. indsenderens bog: Niels Pedersen og Ingeborg Christensdatter i Janderup, 1989, ane 54, 108, 216, 432 (sigtet for trolddom) og 864. - Skiftet er maskinskrevet, 73 sider, og kan fås for 75 kr. hos: Holger Hertzum-Larsen, Hovedgaden 32, Nr. Nisum, 7620 Lemvig, tlf. 97 89 13 07.

Vestslesvig

Skifte 11.5., 12.6. og 22.12.1820 samt 8.3.1821 (Ribe købstads skifteprot. 1814-24, B.85.E-91a, fol.216, 218b, 240 og 253b) efter korsanger Peder Nielsen Evald i Ribe. - Arvedes af efterkommere af 1 farbror, 2 fastre, 2 morbrødre og 2 mostre, slægtsnavnene Evald og Rostgaard, vestslesvigste bønder i Råhede, Rejsby, Bredebro (Müller/Möller), Brøns (Schak) og Astrup (Beyer) samt præsteslægterne Schjerning, Blangsted og Hegelund.